

i.remissvar@regeringskansliet.se
i.e.remissvar@regeringskansliet.se
anna.m.carlsson@regeringskansliet.se

Yttrande om Affärsverket svenska kraftnäts rapport Kontrollstation dammsäkerhet 2021

Er beteckning: I2021/03377

Yttrande

Avsnitt 2.4.4

År 2020 används som exempel, vilket inte ger en rättvis bild. Länsstyrelsen har under pandemin fått ett stort antal regeringsuppdrag och därav tvingats omprioritera stora delar av sin verksamhet. Utöver helt nya arbetsuppgifter för många medarbetare, där ordinarie arbete tillfälligt lagts åt sidan, har det även varit svårigheter med eller bedömts som olämpligt att exempelvis utföra egeninitierad tillsyn i form av platsbesök vid anläggningarna tillsammans med verksamhetsutövarna.

Avsnitt 4.2

Se synpunkter på avsnitt 5.2

Avsnitt 4.3.2

Länsstyrelsen delar Svenska Kraftnäts bedömning att det kan finnas omständigheter som gör att tillsynsavgifterna bör sättas ner eller efterskänkas, vilket inte är möjligt i dagsläget.

Avsnitt 4.3.3

Länsstyrelsen delar Svenska Kraftnäts bedömning att avgiftsintäkterna för dammsäkerhetstillsyn fortsatt bör disponeras av länsstyrelserna, samt att formerna för att samordna tillsynen behöver utvecklas. Se även synpunkter på avsnitt 5.2

Avsnitt 4.3.4

Se synpunkter på avsnitt 5.1.3.

Avsnitt 5.1.3

Länsstyrelsen delar Svenska kraftnäts bedömning att tillsynsavgifterna är av relevant storlek.

Länsstyrelsen delar inte Svenska kraftnäts bedömning att dammsäkerhet bör utgöra ett eget sakområde för att länsstyrelsernas redovisning och rapportering av intäkter och verksamhetskostnader ska kunna ske. Det krävs inte att dammsäkerhet utgör ett eget sakområde för att möjliggöra en ordentlig genomlysning av om tillsynen skärpts i tillräcklig omfattning, och om länsstyrelsernas motprestationer motsvarar tillsynsavgifterna. Se även synpunkter på bilaga 2 och 4.

Avsnitt 5.2

Regeringsuppdrag till Svenska kraftnät att utföra med bistånd av länsstyrelserna

Länsstyrelsen avstyrker att Svenska kraftnät ska utreda frågan om överlåtelse av dammsäkerhetstillsyn mellan länsstyrelser. Möjlighet att överlåta tillsyn mellan länsstyrelser finns redan idag.

Att överlåta tillsynsobjekt till andra län kan vara fördelaktigt när en specifik verksamhets anläggningsdelar ligger i olika län. Sådana överlåtelser har gjorts och syftar främst till att förenkla både för tillsynsmyndigheten och verksamhetsutövaren, då det efter överlåtelse endast finns en tillsynsmyndighet. En sådan överlåtelse kräver noggranna överväganden i varje enskilt fall och görs därför bäst i samverkan mellan berörda länsstyrelser.

Vidare är den lokala förankringen och kunskapen om det egna länet en av Länsstyrelsens största styrkor. Myndighetens samlade kompetens spänner över ett brett område. Vid anläggningar som omfattas av beslut om dammsäkerhetsklass bedrivs inte enbart dammsäkerhetstillsyn, utan även tillsyn på en rad andra områden, såsom exempelvis miljöbalkstillsyn, lagen om skydd mot olyckor, beredskapsplanering och på senare tid även omprövningar enligt den nationella planen för vattenkraft.

Därtill berörs dammsäkerhetsområdet även indirekt genom bland annat arbetet med detaljplaneplanfrågor och översiktsplaner, arbetsområden som i grunden kräver lokalkännedom.

Att överlåta dammsäkerhetstillsynen till ett annat län riskerar att på ett brett plan försämra och försvåra tillsyn och/eller bedömningar för dessa övriga områden som direkt eller indirekt kan kopplas till den aktuella anläggningen. Att överlåta dammsäkerhetstillsynen innebär också att vissa län riskerar att helt tappa sin dammsäkerhetskompetens. Svårigheter kan då uppstå, eftersom frågan inte endast berör dammar som är klassade i dagsläget. Som exempel befann sig Hallands län i februari-mars 2020, på grund av långvarig nederbörd, i en situation med mycket höga flöden i vattendragen. I stabsarbetet under händelsen hade Länsstyrelsen stor nytta av den

dammsäkerhetskompetens, den anläggningskännedom och det kontaktnät till verksamhetsutövarna som Länsstyrelsen byggt upp i sitt tillsynsarbete.

En samordning av dammsäkerhetstillsynen sker enligt Länsstyrelsens mening redan idag, eftersom tillsynen av vissa större bolags företagsövergripande rapport samordnas mellan de länsstyrelser där bolaget är aktiva. Samordning sker även genom återkommande samverkansträffar mellan länsstyrelserna och Svenska kraftnät samt vid regelbundna nationella möten mellan dammsäkerhetshandläggare.

Författningsändring i miljötillsynsförordningen

Se synpunkter på bilaga 3.

Författningsändring i FAPT

Se synpunkter på bilaga 4.

Författningsändring i förordning om dammsäkerhet

Se synpunkter på bilaga 5.

Bilaga 2 "Förslag på ny VÄS-struktur..."

Länsstyrelsen hänvisar till samlat svar som lämnas av Länsstyrelsen i Örebro.

"Vid beaktande av Svenska kraftnäts önskemål om uppföljning vill Örebro län som värdlän för länsstyrelsernas gemensamma ekonomiadministration förtydliga att länsstyrelsernas redovisningsmodell uppfyller dessa önskemål. Länsstyrelsernas redovisningsmodell innehåller fler dimensioner än VÄS-koderna och alla län redovisar sin tid och kostnad även på ett särskilt projekt, Dammsäkerhetstillsyn. Kombinationen VÄS-kod och projektkod gör att det går att urskilja de övergripande kostnaderna för exempelvis intern kompetensutveckling och övergripande arbete som har efterfrågats.

De förslag om förändringar i VÄS-kodsstrukturen som Svenska kraftnät formulerat går till viss del stick och stäv med vissa av de grundläggande redovisningsstrukturer som finns i vår redovisningsmodell. Det finns en övergripande logik i redovisningsmodellen och ska särlösningar implementeras, exempelvis för kompetensutveckling inom specifikt dammsäkerhet i själva VÄS-strukturen så blir det dubbla logiker i samma dokument och länsstyrelsernas kommer inte att kunna uppfylla sina egna behov att se ett samlat resultat för den kostnaden. Länsstyrelserna förbehåller sig rätten att som självständiga myndigheter själva besluta om en redovisningsmodell som uppfyller våra verksamhetsbehov.

Länsstyrelsen Örebro kan dock urskilja vissa skillnader i hur länen redovisar VÄS-koder mot aktuell projektkod för dammsäkerhetstillsyn. Detta bör dock kunna lösas genom enhetligare rutiner och bättre styrning. Länsstyrelsen Örebro noterar också att rapportens kostnader och intäkter inte stämmer med det underlag för dammsäkerhet, baserat på både VÄS-kod och projektkod, som lämnades till Svenska Kraftnät. Möjligen har Svenska kraftnät missat att notera att länsstyrelsernas redovisning bygger på fler dimensioner än enbart VÄS-kod då rapportens tabeller bygger på ett eget urval av verksamhetskoder. Dammsäkerhetstillsyn kan till exempelvis även dyka upp under prövningar i miljödomstolen och då redovisas under 5311, som inte tas med i rapporten.”

Bilaga 3 ”Författningsförslag avseende tillsynsprogram...”

10 a § 4 p föreslås omformuleras så att den endast avser dammsäkerhetstillsynen och inte hela verksamheten som bedrivs vid klassificerade dammanläggningar. Detta eftersom de föreslagna skrivningarna riskerar att tillsynsprogrammet behöver hantera alla typer av mer eller mindre allvarliga avvikelser från gällande villkor och då blir onödigt komplicerat.

Föreslagna ändringar i 10a §

Förslaget tillstyrks under förutsättning att tillsynsprogrammet endast omfattar dammsäkerhet.

Föreslagna ändringar i 10b §

Förslaget tillstyrks under förutsättning att tillsynsprogrammet endast omfattar dammsäkerhet.

Föreslagna ändringar i 11 §

Förslaget tillstyrks under förutsättning att tillsynsprogrammet endast omfattar dammsäkerhet.

Bilaga 4 ”Författningsförslag om redovisning av intäkter...”

Föreslagna ändringar i 10 kap 3 §

Förslaget tillstyrks.

Länsstyrelsen redovisar redan idag allt dammsäkerhetsarbete med koppling till klassificerade anläggningar på ett särskilt projekt. Även intäkterna från tillsynsavgifter tillförs detta projekt. Inom projektet sker redovisning redan idag på olika typer av underaktiviteter, i huvudsak enligt den indelning som Svenska kraftnät lämnat i bilaga 2. Redovisning av intäkter och kostnader blir därför mycket enkel och

det finns av den anledningen inte något behov av att ändra VÄS-strukturen för att redovisning ska kunna ske på ett ändamålsenligt sätt.

Bilaga 5 ”Författningsförslag om helhetsbedömningar...”

Förslagen tillstyrks.

Länsstyrelsen delar de bedömningar som Svenska kraftnät gör i frågan. Förslaget innebär ökad flexibilitet avseende genomförande av helhetsbedömningar. De är även nödvändigt att resultatet redovisas till tillsynsmyndigheten.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av Landshövding Brittis Benzler med miljöhandläggare Joel Herzwall som föredragande. I ärendets handläggning har även miljövärdsdirektör Per Leander medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.